

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

IV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

м.Одеса

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

МАТЕРІАЛИ
ІV МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

5 – 8 жовтня 2016 р.

м.Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ІV міжнародної науково-практичної конференції 5 – 8 жовтня 2016 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 318 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Каламан О.Б. – к.е.н., доцент, директор ННПЕіМ ім.Г.Е.Вейнштейна ОНАХТ
Редакційна колегія:

Савенко І.І. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., доц., Купріна Н.М. – к.е.н., доц., Агеева І.М. – к.е.н., доц., Рогатіна Л.П. – к.с.н., доц.

Тези доповідей додаються за оригіналами
рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за
зміст та сутність наданих матеріалів

20.	ОЦІНКА РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ Шалений В.А.	124
21.	ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКОМУ РЕГІОНІ Двуреченська Г.В.	130
22.	СУЧАСНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ РИНКИ ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Лобочка Л.Л., Андріяшенко А.Ю.	136
23.	КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ПІДПРИЄМСТВА Крупіца І. В.	142
24.	НАПРЯМИ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА Коверга А.В.	146
25.	СИНЕРГЕТИЧНИЙ ЕФЕКТ ВЕРТИКАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ Буренко Ю.О.	152
26.	ПРИНЦИПЫ И ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ГУМАНИЗАЦИИ СОВРЕМЕННЫХ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ОТНОШЕНИЙ В УКРАИНЕ Ангелов Г.В., Лазука Е.Д.	156
27.	ПРО РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ Ангелов Г. В., Соловей А. О.	164
28.	АНАЛІЗ НЕОБХІДНОСТІ І МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВИЙ РИНОК ЦУКРУ Антонюк П.О., Антонюк О.П.	171

29.	ПРО ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД У РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ Колесник В.І., Вігуржинська С.Ю.	178
30.	ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВАХ АПК Войтенко К.О.	187
31.	ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ Немченко Г.В.	192
32.	НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ПАО «ОДЕССКИЙ КАРАВАЙ» Чабаров В.А., Селихов С.В.	197
33.	ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧИХ РИНКІВ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ Сгоров Б.В., Кордзая Н.Р.	209
34.	ВИЗНАЧЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ФОНДООЗБРОЄНОСТІ НА ОСНОВІ ДВОФАКТОРНИХ ВИРОБНИЧИХ ФУНКЦІЙ Янковий В.О.	214
35.	МЕЖСЕМЕЙНЫЕ СЕТИ СОЦИАЛЬНОЙ ПОДДЕРЖКИ КАК ИНСТРУМЕНТ ЗАЩИТЫ ОТ СОЦИАЛЬНЫХ РИСКОВ И ОБЕСПЕЧЕНИЯ СТАБИЛЬНОСТИ ДОХОДОВ СЕЛЬСКОГО НАСЕЛЕНИЯ Мореханова М. Ю.	221
36.	ПІЮРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ВИНОРІБНИХ ПІДПРИЄМСТВ Каламан О.Б.	227

розглянутих теоретичних положень і практичних досліджень стану і відтворення основних засобів можна зробити висновок, що ситуація в м'ясопереробній галузі України потребує обов'язково державної підтримки і стимулювання, починаючи з розвитку тваринництва і переробних підприємств галузей АПК.

Література

1. Пархоменко В. Підвищення ефективності використання основних засобів – важливий резерв підвищення ефективності виробництва на підприємстві / В. Пархоменко [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://sophus.at.ua/publ/2014_12_16_lutsk/sekcija_1_2014_12_16/pidvishhennja_efektivnosti_vikoristannja_osnovnikh_zasobiv_vazhlivij_rezerv_pidvishhennja_efektivnosti_virobnictva_na_pidpriemstvi/74-1-0-1133
2. Кулакова С. Ю. Теоретичні основи відтворення основних фондів підприємства в сучасних умовах / С. Ю. Кулакова [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4134>
3. Материнська О. А. Аналіз ефективності використання основних засобів на підприємстві / О. А. Материнська [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile/9934.pdf>
4. Сайт «Відомості НКЦПФР» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/db/emitent>

ОЦІНКА РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМ

Шалений В. А., асистент

Одеська національна академія харчових технологій
На сьогоднішній день в економіці України
триває процес корінних перетворень, пов'язаний з

переходом до цивілізованих ринкових механізмів господарювання. При цьому розвиток підприємництва є одним з основних ланок цього процесу. Існування підприємництва пов'язане з постійним ризиком, що відображено в чинному законодавстві щодо категорії підприємництва. Невизначеність ринкового середовища в цілому, а також суб'єктивний характер прийнятих управлінських рішень викликають необхідність побудови якісної системи оцінки та управління ризиками будь-якого підприємства.

Незважаючи на накопичений значний зарубіжний досвід ризик-менеджменту існують певні труднощі для його застосування в умовах трансформаційних перетворень економіки України. Слід зазначити, що якщо в області управління ризиками в банківській сфері, інвестиційної діяльності є вже значний вітчизняний досвід, то в області безпосередньо виробництва промислової продукції облік ризику носить епізодичний і фрагментарний характер. При цьому слід сказати, що саме в промисловості створюється основна маса додаткової вартості і ефективність її функціонування є основною умовою ефективності економіки в цілому. Крім того, зростаюча динамічність економічних процесів визначає необхідність розробки і застосування нових ефективних механізмів ризик-менеджменту. Саме тому теоретичне обґрунтування методичних підходів, розробка науково-практичних рекомендацій з оцінки та управління ризиками є актуальним і значущим для підприємств промисловості дослідженням. Як було відзначено, основна увага фахівців, що займаються проблемами оцінки та управління ризиками підприємств промисловості зосереджено насамперед на питаннях

оцінки та управління інвестиційними ризиками, в той час як безпосередньо ризиків виробничої системи, реалізація яких на діючих підприємствах можлива в будь-який момент, приділяється досить мало уваги.

Управління ризиками розуміється як сукупність процесів, пов'язаних з ідентифікацією, аналізом ризиків та прийняттям рішень, які включають максимізацію позитивних і мінімізацію негативних наслідків настання ризикових подій. Одним з найбільш точних є підхід, викладений в дослідженні A Guide to the Project Management Body of Knowledge авторитетного американського Інституту управління проектами (Project Management Institute), згідно з яким виділяються шість процедур (етапів), складових систему управління ризиками:

1. Планування управління ризиками;
2. Ідентифікація ризиків;
3. Якісна оцінка ризиків;
4. Кількісна оцінка;
5. Планування реагування на ризики;
6. Моніторинг і контроль ризиків.

Всі ці процедури взаємодіють один з одним, а також з іншими процедурами. Кожна процедура виконується, принаймні, один раз в кожному проекті. Незважаючи на те, що процедури, представлені тут, розглядаються як дискретні елементи з чітко визначеними характеристиками, на практиці вони можуть частково збігатися і взаємодіяти.

Безпосередньо оцінка ризиків починається на другому етапі зазначеної системи, а саме при виконанні процедури ідентифікації ризиків. В рамках цієї процедури визначаються ризики, здатні істотно вплинути на проект, і документуються характеристики

цих ризиків. Сучасний етап розвитку вітчизняної промисловості характеризується високим динамізмом господарських процесів. При здійсненні господарської діяльності в промисловості ідентифікація ризиків є однією з найважливіших процедур управління.

Якісна оцінка ризиків визначається як процес здійснення якісного аналізу (оцінки) ідентифікованих ризиків та виділення тих з них, які вимагають швидкого реагування. Якісний аналіз передбачає оцінку умов виникнення ризиків і визначення їх впливу на підприємство стандартними або нестандартними методами і засобами. Завданням якісної оцінки є визначення ступеня важливості кожного ризику для подальшого вибору на цій основі способу реагування. Помилки та неточності в кінцевому підсумку призводять до значного зниження ефективності керуючих впливів і чинять негативний вплив на результати діяльності. З огляду на зазначену високу динамічність ризиків в промисловості, адекватна система якісного аналізу повинна ґрунтуватися на постійній переоцінці ризиків в ході господарської діяльності, тобто базуватися на результатах їх безперервної переідентифікації.

Під кількісною оцінкою ризиків розуміється визначення ймовірності виникнення ризиків і впливу наслідків ризиків на діяльність підприємства. Кількісний аналіз, хоча він іноді є самостійним етапом процесу управління ризиками, має використовуватися в тісному взаємозв'язку з якісним аналізом. При цьому найбільш ефективним є застосування методик, що поєднують елементи цих двох напрямків оцінки ризиків без їх виділення в окремі стадії.

Як було відзначено, основна увага фахівців, що займаються проблемами оцінки та управління ризиками підприємств промисловості зосереджена, насамперед, на питаннях управління інвестиційними ризиками, в той час, як безпосередньо ризикам підприємств як виробничих систем, реалізація яких можлива в будь-який момент часу, приділяється досить мало уваги.

Як відомо, основним негативним наслідком реалізації ризиків є те, що підприємство не досягає поставлених цілей. З огляду на те, що основною метою діяльності будь-якого комерційного підприємства є отримання прибутку, то саме недоотримання прибутку і є основним негативним результатом реалізації ризику. Якщо розглядати структуру прибутку підприємств промисловості, то найбільшу питому вагу займає прибуток від реалізації продукції (близько 90% від загальної величини прибутку). Таким чином, саме на формуванні прибутку від реалізації продукції слід концентрувати максимальну увагу при оцінці та управлінні виробничими ризиками. Як відомо, прибуток від реалізації продукції може бути визначена як різниця вартості реалізованої продукції і повної собівартості реалізованої продукції, або за формулою:

$$П = Q * (Ц - C_1), \quad (1)$$

де Q - обсяг реалізованої продукції в натуральному вираженні,

$Ц$ - ціна одиниці продукції,

C_1 - собівартість одиниці продукції.

Як зазначалося вище, першим етапом безпосередньо оцінки ризиків є їх ідентифікація. Однією з ключових процедур при цьому є групування виділених факторів ризику. З огляду на те, що реалізація виробничих ризиків в будь-якому випадку

призводить до зміни показника прибутку від реалізації продукції, групування ризиків підприємств як виробничих систем зручно проводити виходячи з того, на які чинники формування прибутку впливають ризики. Виходячи з порядку розрахунку прибутку від реалізації продукції, можна виділити три ключові чинники формування прибутку: обсяг реалізованої продукції в натуральному вираженні, ціна одиниці продукції і собівартість одиниці продукції. З огляду на те, що окремі фактори ризику можуть впливати на фактори формування прибутку, то дану процедуру зручно проводити в наступному вигляді:

Таблиця 1 – Визначення впливу ризикоутворюючих чинників на формування прибутку від реалізації продукції

Показники	Ризикоутворюючі чинники			
	1	2	...	n
Q	*			
Ц		*		
C ₁	*			

Слід зазначити, що показник собівартості одиниці продукції може бути дезагредованим на елементарні складові, що значно полегшить процедуру ідентифікації ризиків. Повертаючись до питання групування факторів ризику, слід зазначити, що її доцільно проводити в кілька етапів. На першому етапі необхідно виділити найбільш загальні групи ризиків. При цьому діючі фактори ризику можна групувати за центрами відповідальності: постачання, безпосередньо виробництво і збут. (табл. 2).

На наступному етапі доцільним видається виділення факторів ризиків, які безпосередньо впливають на зазначені вище показники з оцінкою їх зміни в плановому періоді. При цьому ймовірнісна оцінка їх зміни в майбутньому з урахуванням дії виділених факторів ризику може проводитись як за

допомогою методів експертних оцінок, так і з використанням статистичних методів прогнозування.

Таблиця 2 – Деталізоване визначення впливу ризикоутворюючих чинників на формування прибутку від реалізації продукції відповідно до етапів операційного циклу

Показники	Ризикоутворюючі чинники								
	Постачання			Виробництво			Збут		
	1	2	...	1	2	...	1	2	...
Q		*		*			*	*	
Ц				*					
C ₁									
в т.ч. сировина та матеріали	*				*				
енергоресурси на виробничі цілі				*					
...									

Література

1. Вітлінський В.В. Економічний ризик і методи його вимірювання / Вітлінський В.В., Наконечний С.І., Шарапов О.Д. – К.: ІЗМН, 2006. – 400 с.
2. Гранатуров В.М. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения. / Гранатуров В.М. – М.: Дело и сервис, 2002. – 160 с.
3. Івченко І.Ю. Економічні ризики / Івченко І.Ю. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 304 с.
4. Рэдхед К. Управление финансовыми рисками / Рэдхед К., Хьюс С. – М.: ИНФРА-М, 1996. – 288 с.

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО – РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В ОДЕСЬКОМ РЕГІОНІ

Двуреченська Г.В., магістр

Одеська національна академія харчових технологій

Готельно-ресторанний бізнес – головна складова туристичної індустрії в Одеському регіоні. Проте, на сьогодні можна констатувати що кризові явища які виникли в нашій країні не оминули і туристичну сферу.

За 2015 р. по всій Одеській області закрилося 10% готелів і ресторанів. Більшість закритих не витримало різкого зменшення туристичних потоків. Падіння в'їзного туризму в Україні та в Одеській області в червні-серпень 2015 р. склало 80% порівняно з аналогічним періодом 2013 р., незважаючи на той факт, що девальвація гривні призвела до значного зменшення вартості розміщення в готелях у доларовому еквіваленті. Складна ситуація на сході України відлякує потенційних іноземних туристів. Оскільки нестабільна політична ситуація в країні не сприяє розвитку в'їзного туризму, то потенційними клієнтами готелів та ресторанів стають вітчизняні туристи. На користь збільшення туризму внутрішнього працює девальвація національної валюти, що стримує виїзний туристичний потік. Це призводить до пошуку шляхів відродження діяльності готельно-ресторанного бізнесу.

Дослідження проблем розвитку готельно-ресторанного бізнесу знайшли відображення в роботах вітчизняних і закордонних вчених: А. Бакаєв, В. Беседін, О. Гаврилюк, А. Галицький, В. Геєць, А. Градов, Н. Ковтун, В. Корнєєв, М. Крачило, А. Музиченко, Б. Панасюк, В. Савченко, В. Семиноженко, Д. Стеченко, О. Удалих, В. Шевчук. Більшість з них розглядали розвиток готельно-ресторанного бізнесу з точки зору стратегії, предметом їх досліджень виступали підприємства готельного та ресторанного господарства як окремі складові частини індустрії гостинності, їх увага була недостатньо прикута до проблем розвитку інноваційної діяльності в сфері готельно-ресторанного бізнесу [1].

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні та розробці рекомендацій щодо формування